

مطالعه تطبیقی مجالس آسیایی: مجلس ملی جمهوری کره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره مسلسل: ۱۹۲۰۶
کد موضوعی: ۲۶۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

تاریخ انتشار:
۱۴۰۲/۵/۱۸

عنوان گزارش:

مطالعه تطبیقی مجالس آسیایی:
مجلس ملی جمهوری کره

نام دفتر:

مطالعات سیاسی (گروه مطالعات پارلمانی)

تهیه و تدوین کنندگان:

عاطفه صادقی دره‌بیدی، حسن خداوردی

ناظر علمی:

مصطفی دلاورپورآقدم

گرافیک و صفحه‌آرایی:

سیده فاطمه ابوطالبی

ویراستار ادبی:

سیده مرضیه موسوی راد

واژه‌های کلیدی:

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس ملی جمهوری کره
۲. فعالیت‌های تقنینی
۳. فعالیت‌های نظارتی
۴. مردمی‌سازی
۵. دیپلماسی پارلمانی

فهرست مطالب

چکیده.....	۶
خلاصه مدیریتی.....	۶
مقدمه.....	۷
گفتار اول - ساختار مجلس ملی جمهوری کره.....	۸
گفتار دوم - وظایف و مأموریت قانونگذاران.....	۱۴
گفتار سوم - بازوی پژوهشی و آموزشی نهاد قانونگذار جمهوری کره.....	۱۶
جمع‌بندی.....	۱۹
منابع و مآخذ.....	۲۰

فهرست تصاویر

تصویر ۱. صحن، ساختمان و لوگوی مجلس ملی جمهوری کره.....	۸
تصویر ۲. رئیس و نایب رئیس مجلس ملی جمهوری کره.....	۱۱
تصویر ۳. دبیرکل مجلس ملی جمهوری کره از ۲۲ ژوئن سال ۲۰۲۲.....	۱۱
تصویر ۴. لوگوی مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی جمهوری کره.....	۱۶

فهرست جداول

جدول ۱. آرایش احزاب سیاسی در بیست‌ویکمین مجلس ملی جمهوری کره.....	۱۰
جدول ۲. جایگاه حقوق شهروندی در قانون اساسی جمهوری کره.....	۱۴
جدول ۳. دفاتر مطالعاتی مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی جمهوری کره.....	۱۷
جدول ۴. شرح وظایف بازوی پژوهشی مجلس ملی جمهوری کره.....	۱۸

فهرست نمودار

نمودار ۱. ساختار نهاد قانونگذاری جمهوری کره.....	۹

مطالعه تطبیقی مجالس آسیایی: مجلس ملی جمهوری کره

چکیده

نسبت به تمهید تدابیر مقتضی برای شکل دادن به روابطی مناسب میان دو کشور اقدام کرد. در همین راستا، اهتمام گروه‌های دوستی پارلمانی دو کشور برای ترسیم چشم‌انداز توسعه دیپلماسی پارلمانی دو جانبه و گسترش مذاکرات هوشمندانه پیرامون منافع مشترک و موازی، می‌تواند در زدودن برخی اختلافات و رفع برخی موانع توسعه دیپلماسی رسمی بین دو کشور مؤثر باشد، تحقق این هدف نیز مستلزم آشنایی کامل با ساختار، مأموریت‌ها، کارکرد و نهادهای تابعه مجلس ملی جمهوری کره است.

دیپلماسی متوازن قوه مقننه در اتحادیه‌های پارلمانی و توسعه روابط گروه‌های دوستی پارلمانی با سایر مجالس قانونگذاری دنیا، یکی از شاخص‌های سنجش کارآمدگرایی فعالیت‌های دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی است. در این میان مجالس آسیایی به‌ویژه کشورهای شرق آسیا از اهمیت بالایی در راهبرد دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران برخوردارند. جمهوری کره از زمره کشورهای قدرتمند اقتصادی در شرق آسیاست. هرچند روابط عمیق این کشور با ایالات متحده آمریکا می‌تواند موانعی را در توسعه روابط پایدار بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری کره به‌وجود آورد، با وجود این همواره می‌توان

خلاصه مدیریتی

انتخاباتی در آسیا به تدریج در حال گذار از تمرکزگرایی و انباشت قدرت به تمرکززدایی و تقویت حکمرانی محلی است. در این میان یکی از اولویت‌های جمهوری اسلامی ایران نیز تمرکززدایی و افزایش وظایف و اختیارات استانداری‌هاست. در این میان تبادل تجارب دو کشور می‌تواند در بهبود فرایندهای تمرکززدایی مؤثر باشد.

نوعی تحول در نقش و مأموریت زنان در حوزه نمایندگی برخی مجالس آسیایی محسوس است و به مرور برخی کشورها با تصویب یا ترمیم برخی قوانین، بستر مساعدتری را برای حضور زنان در عرصه نمایندگی به‌وجود آورده‌اند. مجلس جمهوری کره نیز در زمره مجالس آسیایی است که به مرور نقش زنان در آن از یک روند تکاملی و افزایشی برخوردار بوده است.

بیان/شرح مسئله

یکی از اولویت‌های دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران در گام دوم انقلاب، توسعه دیپلماسی متوازن و هوشمندانه با مجالس آسیایی در راستای رویکرد کلان قرن بیست‌ویکم، قرن آسیا می‌باشد. مهم‌ترین پیش‌نیاز تحقق این هدف، شناسایی کامل ساختار، مأموریت‌ها و اولویت‌های مجالس قانونگذاری است. مطالعه موردی مجلس قانونگذاری جمهوری کره نیز با هدف شناسایی ظرفیت همکاری‌های پارلمانی و گسترش همکاری‌های گروه‌های دوستی دو کشور برای زدودن اختلافات انجام شده است.

نقطه نظرات/یافته‌های کلیدی

نقش حکمرانی محلی در فرایند انتخاب نمایندگان پررنگ است، به‌طوری که مجلس جمهوری کره نیز همانند بسیاری از نظام‌های

در نتیجه مجلس جمهوری کره در زمره مجالسی است که در آنها نقش احزاب بسیار برجسته است. به همین دلیل تا زمانی که بستر شکل‌گیری احزاب و فراکسیون‌های منسجم در قوانین مرتبط یا قانون آئین نامه داخلی مجلس فراهم نشود، نمی‌توان از تمامی ظرفیت‌های دیپلماسی پارلمانی برای توسعه روابط با مجالس آسیایی بهره‌برد.

- یکی از ملزومات کارآمدگرایی گسترش روابط با مجالس آسیایی، پرورش و اتخاذ تدابیر مناسب برای افزایش تعداد زنان نماینده و حضور متناسب آنان در ترکیب گروه‌های دوستی و هیئت‌های دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی است. اهمیت این موضوع در مجامع پارلمانی همچون اتحادیه بین‌المجالس جهانی بسیار محسوس‌تر است و مطالعه تطبیقی ادوار اول تا یازدهم مجلس شورای اسلامی نیز نشان می‌دهد نقش و اثرگذاری بانوان نماینده در ترکیب شورای بین‌المجالس جمهوری اسلامی ایران نیز از یک روند تکاملی و اثرگذار برخوردار بوده است.

- توصیه می‌شود با تسریع در فرآیند تصویب اساسنامه گروه‌های دوستی و افزایش نقش کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی در فرآیند انتخاب رؤسای گروه‌های مذکور، راهبرد جامعی در قبال توانمندسازی گروه‌های دوستی قوه مقننه اتخاذ شود.

- در ابتدای هر سال، نقشه راه سالیانه فعالیت مجلس جمهوری کره توسط رئیس مجلس ریل‌گذاری و تبیین می‌شود، این امر می‌تواند ثبات راهبردی در حوزه‌های قانونگذاری و نظارت را افزایش دهد. نقش گروه‌های دوستی در ساختار و اولویت‌گذاری سیاست‌های کلان مجلس جمهوری کره برجسته است، به طوری که رئیس مجلس جمهوری کره با خرد جمعی و پس از مشورت با رؤسای گروه‌های سیاسی، سیاست‌های سالیانه را تبیین می‌کند.

اکثر مؤسسات عمومی بزرگ و شرکت‌های دولتی طبق قانون جمهوری کره موظفند گزارش فعالیت‌های سالیانه را به مجلس ارائه کنند. این امر نشانگر نظارت منسجم، یکپارچه و زمان‌مند نهاد قانونگذاری جمهوری کره بر دستگاه‌های اجرایی است. این امر علاوه بر ارتقای کارآمدی ظرفیت‌های نظارتی مجلس، شفافیت و پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی را نیز افزایش می‌دهد. زیرا به صورت غیرمستقیم نظارت همگانی شهروندان این کشور به عملکرد دستگاه‌های اجرایی از طریق نمایندگان ملت را افزایش و از بروز فساد سیاسی نیز پیشگیری می‌کند.

■ پیشنهاد راهکارهای تقنینی

- بخشی از سهمیه ۳۰۰ کرسی نمایندگی مجلس جمهوری کره از طریق نظام تناسبی و سهم هر حزب در پارلمان تعیین می‌شود.

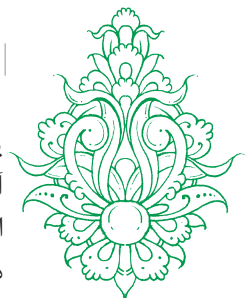
مقدمه

یکی از اولویت‌های دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران در گام دوم انقلاب، توسعه روابط متوازن و پایدار با مجالس آسیایی در راستای تحقق قرن پیش‌رو، قرن آسیا و تحکیم پایه‌های سیاست خارجی نگاه به شرق در راستای منافع مشترک است. به همین دلیل یکی از برنامه‌های عملیاتی دفتر مطالعات سیاسی در سال ۱۴۰۲، مطالعه تطبیقی مجالس آسیایی با دو هدف زیر است:

■ شناسایی ساختار، اهداف و مأموریت مجالس مورد مطالعه؛

■ شناسایی ظرفیت‌ها و فرصت‌های توسعه دیپلماسی پارلمانی متوازن.

جمهوری کره به‌عنوان یکی از کشورهای مهم شرق آسیا در صورت رفع موانع سیاسی و توقف دنباله‌روی این کشور از سیاست‌های یکجانبه‌گرایانه آمریکا، می‌تواند به یکی از شرکای مهم اقتصادی و تجاری جمهوری اسلامی ایران تبدیل شود. شایان ذکر است روابط دیپلماتیک بین ایران و کره جنوبی در سال ۱۹۶۲ برقرار شد و تا قبل از تأسیس سفارت ایران در سئول، سفارت کشورمان در توکیو مسئولیت هماهنگ‌سازی روابط دو کشور را بر عهده داشت [۱]. هر چند در سال‌های اخیر به دلیل مسدود شدن منابع مالی ایران در کره جنوبی تحت سیاست‌های سلطه‌گرایانه و مداخله‌جویانه آمریکا، توقیف کشتی کره‌ای به دلیل آلودگی زیست‌محیطی در خلیج فارس یا همراهی این کشور با غرب علیه کشورمان در شورای حقوق بشر سازمان ملل مواعی را در روند توسعه روابط همه‌جانبه بین دو کشور به وجود آورده است، با وجود این جمهوری کره همواره از شرکای مهم اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بوده و با توجه به اولویت سیاست خارجی کشورمان برای توسعه روابط پایدار با کشورهای آسیایی و دیپلماسی نگاه به شرق، مجالس دو کشور می‌توانند نقش مهمی را در زدودن ابهامات فی‌مابین و قرارگیری تعاملات در یک مسیر بُرد-بُرد ایفا کنند. تحقق این امر مستلزم اشراف نمایندگان هیئت‌های دیپلماتیک و گروه دوستی دو کشور با ساختار و مأموریت مجالس طرفین است.

گفتار اول - ساختار مجلس ملی جمهوری کره

در ۳۱ می سال ۱۹۴۸، مجلس مؤسسان جمهوری کره پس از رهایی از استعمار امپراطوری ژاپن با ۱۹۸ نماینده منتخب تأسیس و قانون اساسی جمهوری کره از ۱۷ ژوئیه سال ۱۹۴۸ لازم‌الاجرا شده است که تاکنون ۱۰ بار اصلاح شده است [۲]. در فصل سوم قانون اساسی به وظایف و مأموریت‌های مجلس ملی جمهوری کره اشاره شده است. نظام سیاسی این کشور ریاستی است. رئیس‌جمهور مستقیماً توسط مردم برای یک دوره پنج‌ساله انتخاب می‌شود و قوه مقننه تک مجلسی است و اعضای آن مستقیماً از حوزه‌های انتخابیه تک نفره انتخاب می‌شوند.

در این گفتار ساختار و ارکان مجلس ملی جمهوری کره بررسی می‌شود. **پیشینه مجلس ملی جمهوری کره** در فوریه و ژانویه سال ۱۹۴۵ میلادی به ترتیب کنفرانس‌های بین‌المللی یالتا و پوتسدام تشکیل و کره به دو قسمت شمالی و جنوبی تقسیم شد. قسمت شمالی در تصرف شوروی و قسمت جنوبی در تصرف آمریکا بود و مدار ۳۸ درجه شمالی نیز تا زمان اتحاد مجدد به عنوان مرز دو کره تعیین شد، ولی همکاری دو دولت عملی نبود؛ زیرا در ناحیه شمال، طرفداران شوروی و در جنوب طرفداران غرب بر سر کار بودند. سرانجام در سال ۱۹۴۸ تقسیم کره به دو کشور صورت رسمی یافت.

تصویر ۱. صحن، ساختمان و لوگوی مجلس ملی جمهوری کره

ساختمان مجلس ملی جمهوری کره	لوگوی مجلس ملی جمهوری کره	صحن مجلس ملی جمهوری کره

ارکان و چارچوب قوه مقننه جمهوری کره
مجلس ملی جمهوری کره از چهار رکن زیر تشکیل شده است: [۳]
«دبیرخانه مجلس ملی»^۵ که مطابق ماده (۲۱) قانون آیین‌نامه داخلی به منظور پشتیبانی اداری از حسن اجرای فعالیت‌های تقنینی، بررسی بودجه، تسویه حساب، بایگانی و ثبت اسناد و جلسات صحن علنی ایجاد شده است که ریاست آن را دبیر کل برعهده دارد که با پیشنهاد رئیس مجلس و تصویب نمایندگان انتخاب می‌شود. معاون دبیر کل در امور اداری مسئولیت مدیریت امور اداری از قبیل برنامه‌ریزی، بودجه، منابع انسانی، امور بین‌المجلس، آموزش، خدمات عمومی و برنامه‌ریزی و حفاظت و مراقبت از ساختمان مجلس است.
«کتابخانه مجلس شورای ملی»^۶ که به موجب «ماده (۲۲) قانون

رکن قانونگذاری جمهوری کره که به زبان محلی «کوخه»^۱ نامیده می‌شود، دارای ساختار «تک‌مجلسی»^۲ با عنوان «مجلس ملی جمهوری کره»^۳ است.

نحوه و زمان برگزاری انتخابات مجلس ملی
مجلس ملی جمهوری کره شامل اعضای است که با رأی مستقیم، عمومی و مخفی تمام شهروندان برگزیده می‌شوند^۴ و در زمره مجالس قانونگذاری است که دارای تقویم برگزاری انتخابات مشخص است، به طوری که انتخابات پارلمانی آن همواره در پایان هر چهار سال میلادی، در تاریخ ۱۵ آوریل برگزار می‌شود. بیست و یکمین دوره انتخابات قانونگذاری این کشور در ۱۵ آوریل سال ۲۰۲۰ برگزار شد که با مشارکت ۶۶/۲ درصد مردم، بالاترین آمار مشارکت در تاریخ انتخابات مجلس ملی جمهوری کره بوده است.

1. kukhoe
2. Unicameral
3. The National Assembly of the Republic of Korea.

5. National Assembly Secretariat.
6. National Assembly Library.

۴. بند «۱» اصل چهل و یکم قانون اساسی.

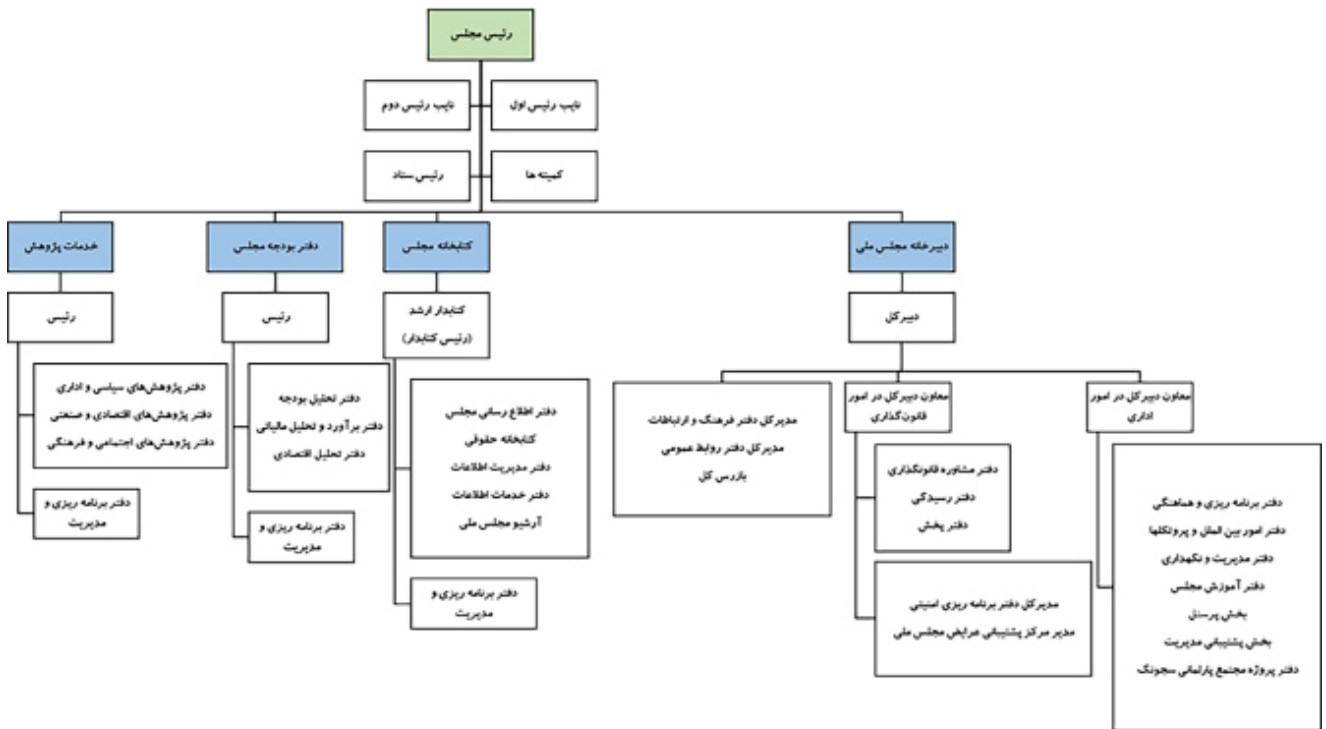
مربوط به بودجه، تسویه حساب‌ها، مدیریت وجوه و امور مالی دولت و نیز حمایت از فعالیت‌های پارلمانی ایجاد شده و نهاد متناظر با دیوان محاسبات کشور در جمهوری اسلامی ایران است.

■ «مرکز پژوهش‌های مجلس شورای ملی»^۴ که به منظور پاسخگویی به نیاز نمایندگان و انجام تحقیقات مرتبط با پژوهش‌های تقنینی و نظارتی دایر شده است و نهاد متناظر با مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی است.

مجلس ملی^۱ ایجاد شده است و در آن مجموعه کتب عمومی، نشریات، مقالات، مطالب چندرسانه‌ای و غیر کتابی و مجموعه آثار مرتبط با حوزه علوم اجتماعی و علوم انسانی بایگانی شده‌اند و علاوه بر قانونگذاران، عموم مردم نیز امکان دسترسی به منابع مذکور را دارند.

■ «دفتر بودجه شورای ملی»^۲ به موجب «بند ۲» ماده (۲۲) قانون مجلس ملی^۳، جهت تحقیق، تجزیه، تحلیل و ارزیابی امور

نمودار ۱. ساختار نهاد قانونگذاری جمهوری کره

در چارچوب وظایف‌شان برخوردارند و به دلیل بیان مواضع و نظرات‌شان نباید مورد پیگرد قرار گیرند.

■ تعداد کرسی‌ها

تعداد اعضای مجلس ملی را قانون تعیین می‌کند، اما تعداد مزبور نباید از ۲۰۰ نفر کمتر باشد.^۶ حوزه‌های انتخاباتی اعضای مجلس ملی، نسبت تعداد نمایندگان هر حوزه و سایر امور مربوط را قانون تعیین می‌کند.^۷ تعداد کرسی‌ها در مجلس بیست و یکم دارای ۳۰۰ کرسی نمایندگی است که ۲۵۳ کرسی با رأی مستقیم مردم از حوزه‌های انتخابیه سراسر

■ شرایط رأی‌دهندگان و نامزدهای انتخابات

مطابق قانون «حق رأی و صلاحیت برای انتخابات»^۵ و با توجه به اصلاح مواد (۱۹ و ۶۰) قانون اساسی اصلاح شده سال ۲۰۲۱، سن شهروندان کره‌ای که حق شرکت در انتخابات را دارند از ۱۹ به ۱۸ سال کاهش یافته است. هر فرد ۲۵ ساله یا بیشتر واجد شرایط نامزدی در انتخابات است. پس از انتخابات، نمایندگان مجلس، یک رئیس و دو نایب رئیس انتخاب می‌کنند که دوره مأموریت آنان به مدت دو سال است. براساس ماده (۴۵) قانون اساسی جمهوری کره، نمایندگان از آزادی حق اظهار نظر

1. Article 22 of the National Assembly Act.
2. National Assembly Budget Office.
3. Article 22-2 of the National Assembly Act.
4. National Assembly Research Service.
5. Right to Vote and Eligibility for Election, National Election Commission

۶. بند «۲» اصل چهارم و یکم قانون اساسی.
۷. بند «۳» اصل یکم و چهارم و یکم قانون اساسی.

کشور [۴] و ۴۷ کرسی دیگر، براساس نظام «نماینده‌گی تناسبی»^۱ به نسبت میزان تصدی کرسی‌های مجلس ملی توسط احزاب سیاسی مشخص می‌شوند که این امر مولود اهمیت احزاب در نهاد قانونگذاری جمهوری کره است [۵].

در سال ۲۰۲۱ با تصویب لایحه‌ای، قانون انتخابات کره تغییر کرد و نسبت کرسی‌های حوزه‌های انتخابیه محلی به کرسی‌های نمایندگان متناسب به ۳/۱ کاهش یافت. با توجه به این تغییر در ماده (۲۱) قانون انتخابات کره تصریح شده است که مجموع کرسی‌های شورای ملی ۳۰۰ کرسی خواهد بود که ۲۲۵ کرسی به نامزدهای حوزه انتخابیه محلی و ۷۵ کرسی نیز به نمایندگان تناسبی اختصاص می‌یابد که بیانگر افزایش سهم کرسی احزاب در مجلس ملی جمهوری کره است.

■ تعداد زنان نماینده

۵۷ نفر از ۳۰ کرسی نمایندگی مجلس ملی جمهوری کره را زنان تشکیل می‌دهند که ۱۹/۰۶ درصد از کل کرسی‌های نمایندگی را شامل می‌شود [۶].

■ دوره نمایندگی

مطابق ماده (۴۲) قانون اساسی، اعضای مجلس ملی جمهوری کره برای

یک دوره چهار ساله انتخاب می‌شوند.

■ احزاب مجلس ملی جمهوری کره

در بند «۱» اصل هشتم قانون اساسی جمهوری کره تصریح شده که تشکیل احزاب سیاسی آزاد بوده و نظام چندحزبی تضمین شده است. همچنین احزاب سیاسی از حمایت دولت برخوردار بوده و می‌توانند از بودجه تعیین شده، طبق شرایط مقرر در قانون بهره‌مند شوند.^۲

در بیست‌ویکمین دوره انتخابات قانونگذاری این کشور در ۱۵ آوریل سال ۲۰۲۰؛ پنج کنشگر «حزب دموکراتیک کره»، «حزب آینده متحد»، «حزب عدالت کره»، «حزب مردم جمهوری کره» و «حزب دموکراتیک آزاد» فعال بودند. برای اینکه یک حزب بتواند حدنصاب آرا را به دست آورده و به عنوان «حزب حاکم» شناخته شود، باید بتواند ۱۵۱ کرسی از ۳۰۰ کرسی مجلس را برای تشکیل دولت تصاحب کند و سایر احزاب نقش «احزاب مخالف»^۳ را ایفا می‌کنند که با کارکرد نظارتی و کنترلی، موجب ارتقای کارایی و کارآمدی مجلس قانونگذاری جمهوری کره می‌شوند [۷]. در بیست‌ویکمین مجلس ملی جمهوری کره، حزب دموکراتیک کره، بیشترین کرسی‌های نمایندگی را به دست آورده است.

جدول ۱. آرایش احزاب سیاسی در بیست‌ویکمین مجلس ملی جمهوری کره

عنوان حزب	رئیس حزب	درصد آرا	تعداد کرسی
حزب دموکراتیک	لی هائه چان ^۴	۳۳/۳۶	۱۸۰
حزب آینده متحد	هوآنگ کیو - آن ^۵	۳۳/۸۴	۱۰۳
حزب عدالت	سیم سانگ جونگ ^۶	۹/۶۷	۶
حزب مردم	آن چئول سو ^۷	۶/۸۰	۳
حزب دموکراتیک آزاد	لی کیون سیک ^۸	۵/۴۲	۳
مستقل			۵

1. Proportional Representation.

۲. بند «۳» اصل هشتم قانون اساسی.

3. Opposition Party

4. Lee Hae-chan

5. Hwang Kyo-ahn

6. Sim Sang-jung

7. Ahn Cheol-soo

8. Lee Keun-shik

منظم سالیانه از ماه سپتامبر تا دسامبر برگزار می‌شود.

ب) اجلاس ویژه و فوق العاده

اجلاس فوق العاده بنا به درخواست رئیس جمهور با بیش از یک چهارم از کل اعضای مجلس ملی برگزار می‌شود و از ۳۰ روز تجاوز نمی‌کند. چنانچه رئیس جمهور تقاضای تشکیل اجلاس فوق العاده را بنماید، باید مدت اجلاس و دلایل درخواست را به روشنی تبیین کند.

رئیس مجلس ملی جمهوری کره

با استناد به اصل چهارم و هشتم قانون اساسی، پس از انتخابات و مشخص شدن نمایندگان، رئیس و دو نایب رئیس با رأی نمایندگان در اولین جلسه انتخاب می‌شوند که دوره مأموریت آنها دو سال است. شایان ذکر است از چهارم ژانویه سال ۲۰۲۲، «کیم جین پیو»^۱ از جریان‌های سیاسی مستقل، ریاست رئیس مجلس ملی، خانم «کیم یانگ جو»^۲ از حزب دموکرات و «چانگ ووتک»^۳ از «حزب قدرت مردم»^۴ به ترتیب نایب رئیس اول و دوم مجلس ملی هستند.

مصونیت‌های پارلمانی

بر اساس قانون اساسی جمهوری کره، نمایندگان مجلس ملی از حق اظهار نظر آزادانه در حوزه وظایف نمایندگی برخوردارند و به دلیل بیان مواضع و نظرات‌شان مورد پیگرد قانونی قرار نمی‌گیرند [۸].

اجلاس‌های مجلس ملی جمهوری کره

در اصل چهل و هفتم قانون اساسی، به نحوه و تقویم زمانی برگزاری اجلاس‌های مجلس ملی جمهوری کره اشاره شده است. مجلس ملی جمهوری کره دو نوع اجلاس برگزار می‌کند:

الف) اجلاس عادی

در بند «۱» اصل چهل و هفتم قانون اساسی قید شده است که اجلاس عادی مجلس ملی، یکبار در سال به روشی که قانون معین می‌کند، تشکیل می‌شود و بر اساس بند «۲» اصل چهل و هفتم قانون اساسی، مدت اجلاس عادی از یکصد روز تجاوز نمی‌کند. شایان ذکر است اجلاس

تصویر ۲. رئیس و نایب رئیس مجلس ملی جمهوری کره

کیم یانگ جو نایب رئیس مجلس ملی جمهوری کره	کیم جین پیو رئیس مجلس ملی جمهوری کره

دبیر کل مجلس ملی

مدیریت فعالیت‌های اجرایی بر عهده «دبیر کل» است که هم‌تراز معاون اجرایی قوه مقننه در جمهوری اسلامی ایران است. از ۲۲ ژوئن سال ۲۰۲۲، «وانگ جی لی» دبیر کل مجلس ملی جمهوری کره است.

در ابتدای هر سال، نقشه راه سالیانه فعالیت مجلس جمهوری کره توسط رئیس مجلس ریل‌گذاری و تبیین می‌شود، این امر نقش مهمی را در ثبات، انسجام و همسویی راهبردی فعالیت‌های تقنینی و نظارتی مجلس ملی جمهوری کره داشته است.

تصویر ۳. دبیر کل مجلس ملی جمهوری کره از ۲۲ ژوئن سال ۲۰۲۲

1. Kim Jin-pyo
2. Kim Young-joo
3. Chung Woo-taik
4. People Power Party

صحیح و قالب‌گذاری درست طرح پیشنهادی را بر عهده دارد که پس از تأیید در کمیته مذکور، برای رأی‌گیری در صحن مجلس ارجاع می‌شود.

■ فرایند قانونگذاری

با استناد به اصل چهل‌ونهم قانون اساسی، حضور فیزیکی و رأی موافق اکثریت اعضای حاضر برای اخذ تصمیم توسط مجلس ملی ضرورت دارد، مگر اینکه در قانون اساسی و یا قوانین مرتبط، ترتیب دیگری مقرر شده باشد. در صورتی که آرای موافق و مخالف مساوی باشد، موضوع رد شده تلقی می‌شود.

لوايح و ساير موضوع‌هایی که برای شور به مجلس ملی ارجاع می‌شوند، با توجه اینکه جلسه‌ای در مورد آنها برگزار نشده، رها نمی‌شوند، مگر در موردی که دوره نمایندگی قانونگذاران خاتمه یافته باشد.^{۱۸}

در زمینه اولویت‌بندی بررسی طرح‌های قانونی، در اصل پنجاه‌ودوم قانون اساسی تصریح شده است که اعضای مجلس ملی و قوه مجریه حق تقدیم طرح‌های قانونی (و لوايح) را دارند.

بر اساس بند «۱» اصل پنجاه‌وسوم قانون اساسی، هر لایحه مصوب مجلس ملی به قوه مجریه ارسال شده و رئیس‌جمهور ظرف ۱۵ روز آن را امضا می‌نماید. در بند «۲» همین اصل تصریح شده است در صورتی که رئیس‌جمهور نسبت به لایحه مصوب مجلس اعتراض داشته باشد، می‌تواند ظرف مدت مقرر در بند «۱» آن را همراه با شرح اعتراض کتبی خود برای بررسی مجدد به مجلس ملی ارجاع نماید. رئیس‌جمهور در زمان تعطیلی مجلس نیز می‌تواند به شرح فوق عمل کند.

رئیس‌جمهور نمی‌تواند از مجلس ملی بخواهد که فقط بخشی از لایحه را با توجه به اصلاحات پیشنهاد شده مورد بررسی قرار دهد.^{۱۹} در صورت درخواست رسیدگی مجدد لایحه مصوب، مجلس ملی آن را دوباره مورد بررسی قرار می‌دهد و اگر قانونگذاران با حضور بیش از نیمی از کل اعضا و رأی موافق دو سوم / یا بیشتر / اعضای حاضر، لایحه را مجدداً به شکل

■ کمیته‌های دائمی

۱۷ کمیته دائمی در مجلس ملی کره وجود دارد که به بررسی لوايح و دادخواست‌های مربوط به حوزه قانونگذاری می‌پردازد که عناوین آنها عبارتند از:

- کمیته راهبری مجلس،^۱
- کمیته حقوقی و قضایی،^۲
- کمیته سیاست ملی،^۳
- کمیته راهبردی و مالی،^۴
- کمیته علوم، فناوری اطلاعات و ارتباطات، برنامه‌ریزی آینده، ماهواره و ارتباطات،^۵
- کمیته آموزش،^۶
- کمیته فرهنگ، ورزش و گردشگری،^۷
- کمیته روابط خارجی و اتحاد،^۸
- کمیته دفاع ملی،^۹
- کمیته امنیت و مدیریت عمومی،^{۱۰}
- کمیته کشاورزی، غذا، امور روستایی، اقیانوس‌ها و شیلات،^{۱۱}
- کمیته تجارت، صنعت و انرژی،^{۱۲}
- کمیته بهداشت و رفاه،^{۱۳}
- کمیته محیط زیست و کار،^{۱۴}
- کمیته زمین، زیرساخت و حمل‌ونقل،^{۱۵}
- کمیته اطلاعات،^{۱۶}
- کمیته برابری جنسیتی^{۱۷} و خانواده [۹].

■ ابتکار قانونگذاری

برای ارائه پیش‌نویس یک طرح به رئیس مجلس ملی، حداقل باید ۱۰ نماینده آن را امضا کنند. سپس کمیته‌ای، رسالت تأیید نگارش

1. House Steering Committee
2. Legislation and Judiciary Committee.
3. National Policy Committee.
4. Strategy and Finance Committee.
5. Science, ICT, Future Planning, Broadcasting and Communications Committee.
6. Education Committee.
7. Culture, Sports and Tourism Committee.
8. Foreign Affairs and Unification Committee.
9. National Defense Committee.
10. Security and Public Administration Committee.
11. Agriculture, Food, Rural Affairs, Oceans and Fisheries Committee.
12. Trade, Industry and Energy Committee.
13. Health and Welfare Committee.
14. Environment and Labor Committee.
15. Land, Infrastructure and Transport Committee.
16. Intelligence Committee.
17. Gender Equality and Family Committee.

۱۸. اصل پنجاه‌ویکم قانون اساسی
۱۹. بند «۳» اصل پنجاه‌وسوم قانون اساسی.

دولت را قانون تعیین می کند. (بند «۲» اصل شصت و یکم قانون اساسی).
- در صورت تقاضای مجلس ملی یا کمیته های آن، نخست وزیر و نمایندگان دولت باید در جلسات صحن حضور یابند و به سئوالات پاسخ بدهند. اگر از نخست وزیر یا اعضای شورای دولتی درخواست حضور شد، اعضای شورای دولتی یا نمایندگان منصوب از طرف دولت برای هر گونه پاسخی به سئوالات باید حاضر شوند. (بند «۲» اصل شصت و دوم قانون اساسی).

- با استناد به بند «۱» ماده (۶۳) قانون اساسی، مجلس ملی می تواند توصیه بر کناری نخست وزیر یا یکی از اعضای شورای دولتی را از سمت خود تصویب نماید. توصیه بر کناری مذکور در بند «۱» همین ماده، توسط یک سوم یا بیشتر / کل اعضای مجلس ملی پیشنهاد می شود و تصویب آن منوط به رأی موافق اکثریت کل اعضای مجلس ملی است.

- در بند «۱» اصل شصت و پنجم قانون اساسی جمهوری کره تصریح شده در صورتی که رئیس جمهور، نخست وزیر، اعضای شورای دولتی، وزرا، قضات دادگاه قانون اساسی، قضات، اعضای کمیسیون مرکزی برگزاری انتخابات، اعضای «هیئت ممیزی و بازرسی» و سایر مقامات دولتی منصوب، قانون اساسی یا سایر قوانین را به اقتضای انجام وظیفه رسمی خود نقض کنند، قانونگذاران مجلس ملی می توانند آنان را استیضاح نماید. در بند «۲» همین ماده تصریح شده است پیشنهاد استیضاح به شرح مندرج در بند «۱»، توسط یک سوم / یا بیشتر / کل اعضای مجلس ملی پیشنهاد می شود و با رأی موافق اکثریت کل اعضای مجلس ملی به تصویب می رسد. به استثنای پیشنهاد استیضاح رئیس جمهور که توسط کل اعضای مجلس مطرح و به تصویب دو سوم / یا بیشتر / کل اعضای مجلس ملی می رسد. در بند «۳» نیز قید شده است کسی که پیشنهاد استیضاح علیه وی به تصویب رسیده است، تا زمان صدور حکم از اعمال اختیارات خود محروم می باشد. با استناد به بند «۴» همین ماده، تصمیم درباره استیضاح نباید از عزل متهم از مقام دولتی تجاوز نماید. با این حال، شخصی که استیضاح شده از مسئولیت جزایی و مدنی معاف نمی شود.

■ نظارت بر رفتار نمایندگان

در اصل شصت و چهارم قانون اساسی به مبحث نظارت بر رفتار نمایندگان اشاره شده است. در بند «۲» همین اصل قید شده است که مجلس ملی می تواند صلاحیت اعضای خود را مورد بازنگری قرار دهد و اقدامات انضباطی علیه آنان اجرا کند، البته برای اخراج نماینده، حد نصابی در قانون اساسی مشخص شده است، به طوری که با استناد به بند «۳» اصل شصت و چهارم، رأی موافق دو سوم / یا بیشتر / کل اعضای مجلس ملی برای اخراج هر نماینده ضروری است. شایان ذکر است در زمینه تصمیمات اتخاذ شده مطابق بندهای «۲» و «۳»، هیچ دعوایی در دادگاه اقامه نمی شود.

اولیه تصویب نمایند، به صورت قانون در می آید.^۱
اگر رئیس جمهور لایحه مصوب مجلس را ظرف مدت مقرر در بند «۱» امضا نکند یا از مجلس نخواهد که آن را مجدداً مورد بررسی قرار دهد، لایحه مذکور به صورت قانون در می آید. در بند «۶» اصل پنجاه و سوم قانون اساسی قید شده است که رئیس جمهور باید بدون تعلل، قانونی که به موجب بندهای «۴» و «۵» اصل پنجاه و سوم نهایی شده است را منتشر نماید یا چنانچه رئیس جمهور ظرف پنج روز قانونی را که به موجب بند «۵» همین ماده به «قانون» تبدیل شده و پس از اعاده آن به قوه مجریه به موجب بند «۴» از انتشار آن طفره رود، رئیس مجلس به جای وی مصوبات مزبور را امضا و منتشر می نماید. هر قانون ۲۰ روز پس از تاریخ انتشار لازم الاجرا می شود.^۲

یکی از نقاط قابل توجه در قانون اساسی جمهوری کره، اختیار صدور فرمان اجرایی توسط ریاست جمهوری همانند الگوی ایالات متحده آمریکا است. به طوری که با استناد به اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی، رئیس جمهور در حدود مقررات قانون می تواند در خصوص اموری که به موجب قانون به وی واگذار شده و نیز در موارد ضروری برای اجرای قوانین، فرمان های ریاست جمهوری صادر کند.

■ نحوه نظارت همگانی

در اصل پنجاهم قانون اساسی به نحوه نظارت همگانی اشاره شده است. در بند «۱» همین اصل قید شده است که جلسات مجلس ملی علنی و برای عموم باز خواهند بود، مگر هنگامی که اکثریت اعضای حاضر یا رئیس مجلس بنا به ملاحظات امنیت ملی، محرمانه بودن جلسات را ضروری بدانند. در بند «۲» همین اصل تصریح شده است که افشای سوابق جلسات غیر علنی طبق قانون معین می شود. در خصوص همه پرسسی نیز مجلس ملی اختیاری ندارد. به طوری که با استناد به اصل هفتاد و دوم قانون اساسی، اگر رئیس جمهور ضروری تشخیص دهد، می تواند در خصوص خط مشی ها و سیاست های مهم راجع به دیپلماسی، بازدارندگی، وحدت ملی و تمامیت ارضی یا سایر مسائل مهم حکمرانی، فرمان همه پرسسی را صادر نماید.

■ نظارت قانونگذاران بر دستگاه های اجرایی

برخی کارکردهای نظارتی قانونگذاران مجلس ملی جمهوری کره عبارتند از:

- با استناد به اصل شصت و یکم قانون اساسی، مجلس ملی می تواند به بازرسی امور دولت پرداخته یا درباره موضوع های خاص امور دولتی تحقیق و درخواست ارائه یا تهیه اسنادی که مستقیماً با آن در ارتباط است را کرده و شهود قضیه را احضار و نظر خواهی کند.
- آیین دادرسی و سایر امور ضروری برای بازرسی و تحقیق در مورد اداره امور

۱. بند «۴» اصل پنجاه و سوم قانون اساسی.

۲. بند «۵» اصل پنجاه و سوم قانون اساسی.

۳. بند «۷» اصل پنجاه و سوم قانون اساسی.

گشایش جلسات مجلس دستگیر یا بازداشت شود، به درخواست مجلس آزاد می‌شود، مگر اینکه (دستگیری) در حین ارتکاب جرم بوده باشد. در اصل چهل و پنجم قانون اساسی نیز قید شده است که هیچ‌یک از اعضای مجلس ملی به سبب نظریاتی که رسماً ابراز شده یا آرایه‌ای که در مجلس می‌دهند، خارج از مجلس مسئول شناخته نمی‌شوند.

■ مصونیت نمایندگان

با استناد به بند «۱» اصل چهل و چهارم قانون اساسی، در طول جلسات مجلس ملی هیچ‌یک از اعضای مجلس ملی بدون اجازه مجلس دستگیر یا بازداشت نمی‌شوند، مگر در حین ارتکاب جرم. در بند «۲» همین اصل تصریح شده است در صورتی که یکی از اعضای مجلس ملی قبل از

گفتار دوم - وظایف و مأموریت قانونگذاران

مهم‌ترین اولویت و رسالت قانونگذاران مجلس ملی جمهوری کره عبارتند از:

■ صیانت از حقوق شهروندی

یکی از اولویت‌های نهاد قانونگذاری جمهوری کره، صیانت از حقوق شهروندی است که در برخی اصول قانون اساسی به آن اشاره شده است.

جدول ۲. جایگاه حقوق شهروندی در قانون اساسی جمهوری کره

محتوا	اصل قانون اساسی
در این اصل تصریح شده است که تمامی شهروندان از ارزش و منزلت انسانی برخوردار بوده و حق دارند به دنبال سعادت و خوشبختی باشند. وظیفه دولت است که حقوق انسانی بنیادی و غیرقابل تعرض افراد را تضمین نماید.	اصل دهم
هیچ شهروندی برای عملی که در زمان ارتکاب، طبق قانون لازم‌الاجرای آن وقت جرم تلقی نمی‌شده تحت تعقیب قرار نمی‌گیرد و نیز برای جرم واحد دوبار محاکمه و مجازات نمی‌شود.	بند «(۱)» اصل سیزدهم
هیچ‌گونه محدودیتی نسبت به حقوق شهروندی قانونگذاران اعمال نگردیده و نیز به موجب قانون معطوف به ماسبق، هیچ‌کس از حق مالکیت محروم نمی‌شود.	بند «(۲)» اصل سیزدهم
با هیچ شهروندی به سبب عمل یکی از خویشاوندانش برخوردی ناپسند نمی‌شود.	بند «(۳)» اصل سیزدهم
تمام شهروندان از آزادی اقامت و حق مسافرت آزادانه برخوردارند.	اصل چهاردهم
تمام شهروندان از آزادی بیان و انتخاب شغل برخوردارند.	اصل پانزدهم
محل اقامت شهروندان از تعرض مصون است. برای تفتیش یا توقیف در محل اقامت بایستی حکم قاضی ارائه شود.	اصل شانزدهم
زندگی خصوصی افراد از تعرض مصون است.	اصل هفدهم
مراسلات افراد جنبه خصوصی دارد و مورد تفتیش و تعرض قرار نمی‌گیرد.	اصل هیجدهم
همه شهروندان از آزادی عقیده برخوردارند.	اصل نوزدهم
بند «(۱)»: تمام شهروندان از آزادی مذهب برخوردارند. بند «(۲)»: هیچ‌گونه دین دولتی به رسمیت شناخته نمی‌شود و دین و سیاست از یکدیگر جدا می‌باشند.	اصل بیستم
بند «(۱)»: تمام شهروندان از آزادی بیان و قلم و آزادی اجتماعات و تشکیل انجمن برخوردارند. بند «(۲)»: افراط در آزادی یا سانسور بیان و مطبوعات و افراط در آزادی انجمن‌ها و اجتماعات به رسمیت شناخته نمی‌شود.	اصل بیست و یکم

مبلغ ذخیره در اختیار اجلاس بعدی مجلس ملی خواهد بود.

مجلس ملی بدون موافقت قوه مجریه نمی‌تواند مبلغ هیچ فقره‌ای از هزینه را افزایش داده یا فقره جدیدی از هزینه را در بودجه پیشنهادی قوه مجریه ایجاد نماید.^۲ با استناد به اصل پنجاه و هشتم قانون اساسی در صورتی که قوه مجریه در نظر داشته باشد اوراق قرضه ملی منتشر یا قراردادهایی منعقد نماید که مستلزم تعهدات مالی خارج از بودجه است، باید موافقت قبلی مجلس ملی را کسب نماید.

■ تعیین نوع و میزان مالیات‌ها

با استناد به اصل پنجاه و نهم قانون اساسی، وظیفه تعیین نوع و میزان مالیات‌ها بر عهده مجلس ملی است.

■ موافقت یا مخالفت با عضویت جمهوری کره در معاهدات بین‌المللی

در بند «۱» اصل شصتم قانون اساسی قید شده است که مجلس ملی حق موافقت جهت انعقاد و تصویب معاهدات زیر را دارد:
- معاهدات مربوط به کمک یا امنیت متقابل،
- عهدنامه‌های مربوط به سازمان‌های مهم بین‌المللی،
- عهدنامه‌های دوسطی، (ناظر بر) تجارت و حمل و نقل دریایی،
- عهدنامه‌های ناظر بر هر نوع محدودیت در حاکمیت،
- عهدنامه‌های صلح،

- عهدنامه‌هایی که بار تعهدات مالی مهم را بر دوش دولت یا مردم می‌گذارد یا عهدنامه‌های مربوط به امور قانونگذاری.

در بند «۲» همین اصل تصریح شده است که مجلس ملی حق موافقت جهت اعلان جنگ، اعزام نیروهای مسلح به کشورهای خارجی یا استقرار نیروهای خارجی در خاک جمهوری کره را دارد.

■ انتخاب رئیس جمهور در صورت آرای مساوی

با استناد به اصل شصت و هفتم قانون اساسی، رئیس جمهور با رأی عمومی، یکسان، مستقیم و مخفی مردم انتخاب می‌شود. در بند «۲» همین ماده قید شده است چنانچه دو یا چند نفر بالاترین تعداد آرای یکسان را در انتخابات کسب کنند، شخصی به‌عنوان رئیس جمهور انتخاب می‌شود که در جلسه علنی مجلس ملی بالاترین تعداد آرا به دست آورد. شایان ذکر است با استناد به بند «۳» اصل شصت و هفتم قانون اساسی، شهروندانی که شرایط حضور در انتخابات مجلس ملی را داشته و در تاریخ انتخاب رئیس جمهور حداقل چهار سال تمام سن داشته باشند، واجد شرایط انتخاب به‌عنوان رئیس جمهور می‌باشند.

■ موافقت با اقدامات دولت در شرایط وقوع تهدیدات داخلی و خارجی

با استناد به بند «۱» اصل هفتاد و ششم قانون اساسی جمهوری کره، در زمان وقوع ناآرامی‌های داخلی، تهدید خارجی، بلایای طبیعی یا بحران شدید اقتصادی و مالی؛ رئیس جمهور می‌تواند به اقدامات لازم مالی و

■ غالب بودن نگاه منافع ملی به جای منافع حوزه انتخابیه

در بند «۲» اصل چهل و ششم قانون اساسی جمهوری کره تصریح شده است که رویکرد نمایندگان در فرایند قانونگذاری به جای نگاه محلی و ایالتی باید بر اساس منافع ملی باشد.

■ اجتناب از تعارض منافع در فرایند قانونگذاری و نظارت

با استناد به اصل یکصد و چهل و سوم قانون اساسی، تمامی تمرکز نمایندگان باید به سمت فعالیت‌های نمایندگی متمرکز باشد و نماینده به دلیل نفی هر گونه تعارض منافع و اجتناب از کم‌رنگ شدن کارکرد نمایندگی نمی‌تواند هم‌زمان با انجام وظایف نمایندگی به تصدی سمت‌های دیگر که قانون معین می‌کند، پردازد.

■ پررنگ بودن فسادستیزی و عدم سوءاستفاده از جایگاه نمایندگی

یکی دیگر از کانون‌های توجه قانون اساسی جمهوری کره، فسادستیزی در فرایند فعالیت نمایندگی است، به طوری که در بند «۳» اصل چهل و پنجم قانون اساسی این کشور تصریح شده است که اعضای مجلس ملی نباید با سوءاستفاده از مقام‌شان به وسیله قرارداد با دولت یا سازمان‌های دولتی، حقوق و منافع را در اموال یا مشاغل برای خود یا دیگران کسب کنند.

■ تصویب لایحه بودجه

مجلس ملی لایحه بودجه ملی را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. در بند «۲» اصل پنجاه و چهارم تصریح شده است که قوه مجریه لایحه بودجه سالیانه را تهیه و ظرف نود روز قبل از شروع سال مالی آن را به مجلس ملی تقدیم می‌دارد و مجلس ملی ظرف سی روز قبل از شروع سال مالی در مورد آن تصمیم می‌گیرد. در بند «۳» همین ماده تصریح شده است که اگر لایحه بودجه تا شروع سال مالی به تصویب نرسد، قوه مجریه بر اساس بودجه سال مالی قبل از زمانی که مجلس ملی لایحه بودجه را به تصویب برساند، نسبت به پرداخت هزینه‌های ذیل اقدام خواهد کرد:
- حفظ و نگهداری سازمان‌ها و مؤسسات ایجاد به موجب قانون اساسی و قوانین عادی.

- تأمین هزینه‌های اجباری مقرر به موجب قانون.

- ادامه طرح‌های قبلی مصوب به موجب قانون بودجه.

در صورتی که اصلاح بودجه ضروری باشد قوه مجریه می‌تواند لایحه متمم اصلاح بودجه را تهیه و به مجلس ملی تسلیم نماید.^۱

■ ارائه برخی مجوزهای مالی به دولت

در اصل پنجاه و پنجم قانون اساسی جمهوری کره تصریح شده است در موردی که لازم است پرداخت‌های مستمر برای مدتی بیش از یک سال مالی صورت گیرد، قوه مجریه موافقت مجلس ملی را برای یک دوره مشخص زمانی جلب می‌نماید. در بند «۲» همین ماده تصریح شده که یک مبلغ ذخیره در جمع به تصویب مجلس ملی می‌رسد. پرداخت از این

۱. اصل پنجاه و ششم قانون اساسی جمهوری کره.

۲. اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی جمهوری کره

پژوهشی مجلس جمهوری کره (نارس) که تأسیس آن به سال ۲۰۰۷ بازمی‌گردد، از نوامبر سال ۲۰۱۲ چهار شورای بین‌المللی، ۱۰۶ گروه دوستی پارلمانی و یک گروه دوستی کره و چین ایجاد و فعال شده است. از دیگر فعالیت‌های نارس می‌توان به برگزاری سمینارهای مشترک با مراکز پژوهشی مجالس قانونگذاری سایر کشورها در راستای فعال‌سازی ظرفیت‌های تعاملاتی مرکز در سطح بین‌المللی اشاره کرد. اکنون چندین سمینار مشترک بین‌المللی با هدف توسعه خدمات پژوهشی پارلمانی توسط نارس با سایر مراکز پژوهشی پارلمانی برگزار شده است که از مصادیق آن می‌توان به هفتمین سمینار بین‌المللی مراکز پژوهش پارلمانی اشاره کرد که در بازه زمانی ۱۸ تا ۲۰ آبان‌ماه ۱۳۹۵ به میزبانی مجلس ملی جمهوری کره برگزار شد و نزدیک به بیست کشور، موانع فراروی پژوهش‌های تقنینی، نظارتی و دیپلماسی پارلمانی را به اشتراک گذاشتند.

اقتصادی مبادرت کرده و برای حفظ نظم و صلح عمومی و امنیت ملی در صورت اضطرار و عدم امکان تشکیل مجلس ملی، دستورات و احکامی که اثر قانون دارند را صادر نماید. در بند «۲» همین ماده قید شده است که در صورت بروز کشمکش‌های عمده محل امنیت ملی، رئیس‌جمهور می‌تواند دستورات و احکامی که قدرت قانونی دارند را صادر نماید. این دستورات مختص زمانی است که حفظ و نگهداری یکپارچگی کشور ضروری بوده و تشکیل جلسه مجلس ملی غیرممکن است. در مورد دستورات صادره، و اقدامات انجام یافته به موجب بندهای «۱» و «۲»، رئیس‌جمهور باید مراتب را با فوریت به اطلاع مجلس ملی رسانده و موافقت مجلس را کسب نماید.

■ انجام فعالیت‌های دیپلماتیک پارلمانی

مجلس ملی جمهوری کره، در «گروه آسیا-پاسیفیک»^۱ اتحادیه بین‌المجالس جهانی قرار دارد. با وجود سابقه نسبتاً محدود مرکز خدمات

گفتار سوم - بازوی پژوهشی و آموزشی نهاد قانونگذار جمهوری کره

«مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی کره»^۱ یا نارس در ۲۵ مارس سال ۲۰۰۷ مطابق با ماده (۲۲-۳) «قانون مجلس ملی»^۲ و «قانون خدمات پژوهشی مجلس ملی»^۳ تأسیس شد [۱۰].

مرکز خدمات پژوهشی، کتابخانه و دفتر سیاستگذاری بودجه، سه رکن پژوهشی و آموزشی نهاد قانونگذاری جمهوری کره هستند. الف) مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی کره

تصویر ۴. لوگوی مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی جمهوری کره

NATIONAL ASSEMBLY
RESEARCH SERVICE

استفاده از تخصص و تجربه جامعه خبرگان در فرایند تهیه پژوهش‌های قانونگذاری و نظارتی و رعایت اصل رازداری و استقلال پژوهشی، از اصول فعالیت مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی جمهوری کره است.^۵ این مرکز از ۵ دفتر مطالعاتی تشکیل شده است.

1. Asia-Pacific Group.
2. National Assembly Research Service (NARS).
3. the National Assembly Act.
4. the National Assembly Research Service Act.
5. Strive to maintain the trust of assembly members and the public.

جدول ۳. دفاتر مطالعاتی مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی جمهوری کره

واحدهای تابعه	دفاتر
بخش امور عمومی ^۲ بخش برنامه ریزی و همکاری ^۳	دفتر مدیریت و برنامه ریزی ^۱
گروه مطالعات سیاسی و امور پارلمانی ^۵ گروه مطالعات قضایی و قانونگذاری ^۶ گروه مطالعات امنیت و منافع ملی ^۷ گروه مطالعات امنیت و مدیریت سیاسی	دفتر پژوهش‌های سیاسی و حکومتی ^۴
گروه مالی و تجارت منصفانه ^۹ گروه اقتصادی و مالیه عمومی ^{۱۰} گروه صنعت، منابع، کشاورزی و شیلات ^{۱۱} گروه امور دریایی، زمین و حمل و نقل ^{۱۳}	دفتر پژوهش‌های اقتصادی و صنعتی ^۸
گروه کار و محیط زیست ^{۱۴} گروه آموزش و فرهنگ ^{۱۵} گروه مخابرات علم و رسانه ^{۱۶} گروه برابری جنسیتی بهداشت و رفاه [11]	دفتر پژوهش‌های اجتماعی و فرهنگی ^{۱۳}
نگارش گزارش‌های راهبردی و پژوهشی. پاسخ به سؤالات نمایندگان. مذاکره و رایزنی با سایر نهادهای علمی و دانشگاهی. نظرسنجی و افکارسنجی. کمک به مجلس ملی برای نظارت بر دولت. حمایت از فعالیتهای قانونگذاری و توسعه برنامه نمایندگان.	پشتیبانی جلسات صحن مجلس

■ ارتقای توان کارشناسی

- استفاده از ظرفیت کارشناسان بیرونی
- «تقویت تحقیقات هم‌تابان»^{۱۷} و بالا بردن ارزش افزوده تولیدات پژوهشی سایر مراکز تحقیقاتی.
- ارتقای مهارت کارکنان برای انجام پژوهش‌های تقنینی و نظارتی.

■ پاسخ به درخواست نمایندگان و کمیته‌های مجلس ملی

- قانونگذاران مجلس ملی کره جنوبی، درخواست‌شان را از طریق وب سایت <http://nals.assembly.go.kr> یا از طریق تلفن و دورنگار به این مرکز ارسال می‌کنند.

مرکز پژوهش‌های مجلس ملی جمهوری کره به درخواست نمایندگان و کمیته‌های مجلس به صورت علمی و تخصصی در مورد موضوعات قانونگذاری و سیاستگذاری تحقیق و تحلیل می‌کند [۱۲]. مهم‌ترین اهداف و کارکردهای این مرکز عبارتند از:

■ ارائه خدمات سریع پژوهشی

- تولید گزارش‌های مختصر تحقیق،
- ارائه خدمات پژوهشی در قالب گزارش و مشاوره از طریق برگزاری جلسات توجیهی تلفنی و حضوری،
- پاسخ به درخواست نمایندگان.

1. Planning and Management Office.
2. General Affairs Division.
3. Planning and Cooperation Division.
4. Politics and Administration Research Office.
5. Political and Parliamentary Affairs Team.
6. Legislation and Judiciary Team.
7. Foreign Affairs and National Security Team.
8. Economy and Industry Research Office.
9. Finance and Fair Trade Team.
10. Public Finance and Economy Team.
11. Industry, Resources, Agriculture and Fisheries Team.
12. Land, Transport and Maritime Affairs Team.
13. Society and Culture Research Office.
14. Environment and Labor Team.
15. Education and Culture Team.
16. Science, Media & Telecommunications Team.
17. Strengthen Peer Review.

یازدهمین سمینار بین‌المللی نارس در ۱۷ مه سال ۲۰۲۲ با عنوان «کمک به توسعه نظام قانونگذاری از طریق اشتراک‌گذاری تجارب و شبکه‌سازی بین مراکز پژوهشی مجالس قانونگذاری دنیا» به صورت مجازی در سننول برگزار شد. «فراهم کردن زمینه‌ای برای بحث پیرامون بهترین راهبرد و الگو برای حمایت از فعالیت‌های پارلمانی» مهم‌ترین هدف این سمینار عنوان شد [۱۵]. نارس بر این باور است که اشتراک‌گذاری دانش، مهارت و تجربه بین «هیئت‌های پارلمانی پژوهشی»،^۲ می‌تواند به توسعه ادبیات، رویه و یک الگوی مشترک در حوزه حکمرانی پارلمانی کمک نماید و «شبکه‌سازی»^۳ بین مراکز خدمات پژوهشی به یک نیاز مشترک بین مجالس قانونگذاری دنیا تبدیل شده است [۱۶].

■ ارتقای توان نظارتی قانونگذاران

مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی کره جنوبی با ایجاد یک کمیته دائمی و رصد عملکرد دستگاه‌های اجرایی، تدوین گزارش‌های نظارتی با هدف ارتقای توان نظارتی مجلس ملی بر دستگاه‌های اجرایی را در اولویت قرار داده است.

■ افکارسنجی نظر شهروندان و جامعه خبرگان در قبال عملکرد نمایندگان

نظرسنجی و افکارسنجی نظرات شهروندان در قبال پژوهش‌های انجام‌شده^۱ بخشی از فرایند مردمی‌سازی فعالیت‌های تحقیقاتی بازوی پژوهشی مجلس ملی جمهوری کره جنوبی است [۱۳].

■ برگزاری همایش‌ها و سمینارهای مشترک بین مراکز خدمات پژوهشی مجالس دنیا

کمک به توسعه مدیریت دانش قانونگذاری از طریق برگزاری همایش‌های بین‌المللی با مشارکت انجمن‌های علمی و دانشگاهی، بخشی از کارکرد مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی کره است. با وجود سابقه نسبتاً محدود مرکز که تأسیس آن به سال ۲۰۰۷ بازمی‌گردد، تاکنون چندین سمینار بین‌المللی با هدف اشتراک‌گذاری تجارب مجالس دنیا در جهت ارتقای وظایف نمایندگی و بررسی چالش‌های پیش‌رو بین مراکز پژوهشی مجالس قانونگذاری دنیا به میزبانی مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی جمهوری کره برگزار شده است [۱۴].

جدول ۴. شرح وظایف بازوی پژوهشی مجلس ملی جمهوری کره

مصادیق	رسالت
- تهیه پژوهش‌های تخصصی ناظر به حوزه قانونگذاری، سیاستی و نظارتی، - تحقیق و تهیه گزارش موردی درخصوص درخواست نمایندگان و کمیته‌های مجلس در حوزه قانونگذاری و سیاستگذاری، - برگزاری جلسات توجیهی تلفنی و حضوری با نماینده درخواست‌کننده، - استفاده از شبکه خبرگان بیرونی.	افزایش سهم دانش و پژوهش در سبب وظایف نمایندگی
- تلخیص گزارش‌ها، - پاسخ به درخواست نمایندگان، - نمایندگان و اعضای کمیته‌های مجلس ملی، درخواست‌شان را از طریق وبسایت http://nals.assembly.go.kr یا از طریق تلفن و دورنگار به مرکز خدمات پژوهشی جمهوری کره ارسال می‌کنند. نظرسنجی و افکارسنجی نظرات شهروندان در قبال پژوهش‌های انجام‌شده، بخشی از رویکرد این مرکز در راستای مردمی‌سازی فعالیت‌های تحقیقاتی است.	چابک‌سازی فرایند تحقیق
- افزایش ارزش افزوده پژوهشی سایر مراکز تحقیقاتی متناسب با نیاز قانونگذاران^۴ و ارتقای آن،^۵ - ارتقا و بهبود مستمر فرایند قانونگذاری از طریق پشتیبانی نظام‌مند پژوهشی، به این منظور در ساختار نارس، یک کمیته دائمی برای ارائه پیشنهاد در راستای وضع بهتر قوانین و مدیریت بهتر ساختارها و رویه‌ها ایجاد شده است. در این خصوص بخش پژوهشی با انجام تحقیقات و پژوهش‌های مرتبط، کمیته دائمی را پشتیبانی می‌کند و از این طریق به تقویت اثربخشی و تداوم نظارت مجلس ملی بر دستگاه‌های اجرایی یاری می‌رساند.	بهبود مستمر فرایندها

1. Satisfaction Survey.

2. Research Parliamentary Delegations.

3. Networking.

4. Strengthen Peer Review.

۵. فرایند بررسی هم‌زمانی شروع می‌شود که مقاله، گزارش و... از سوی دیگر نهادهای پژوهشی برای ارزیابی به مرکز ارسال می‌گردد. پس از ارسال، مطلب مورد نظر برای ارزیابی به کارشناسان مرکز ارجاع می‌شود. در واقع، کارشناسان در جایگاه داوران، اعتبار، اهمیت و اصالت کار ارسالی را قضاوت می‌کنند.

مصادیق	رسالت
- برگزاری دوره‌های آموزشی در حوزه قانونگذاری، - برگزاری همایش‌های مشترک با سایر مراکز تحقیقاتی، یکی دیگر از تدابیر نارس برای بهبود مستمر کیفیت ارائه خدمات پژوهشی است. در این خصوص تقاضای سایر مراکز مطالعاتی برای انجام همایش مشترک باید حداقل ۳۰ روز قبل از برگزاری آن، برای این مرکز ارسال شود.	ارتقای کیفیت قوانین
- آسیب‌شناسی فعالیت‌های دولت و تهیه گزارش‌های نظارتی، - شرکت در جلسات استماع تقنینی.	توانمندسازی ظرفیت‌های نظارتی مجلس
استفاده از ظرفیت جامعه خبرگی برای بهبود و مردمی‌سازی پژوهش‌های قانونگذاری.	تقویت پل ارتباطی مجلس با گستره عمومی

مسائل جاری حکمرانی، یکی دیگر از کارکردهای کتابخانه مجلس ملی است. بخش همکاری‌های بین‌المللی نیز رسالت اشتراک‌گذاری داده‌ها و هم‌افزایی ظرفیت‌ها با سایر نهادهای متناظر را دارد که از مصادیق آن می‌توان به برگزاری «کنفرانس انجمن کتابداران پارلمانی آسیا و اقیانوسیه» اشاره کرد.

ج) دفتر سیاستگذاری بودجه مجلس شورای ملی

«دفتر سیاستگذاری بودجه مجلس ملی» یکی دیگر از ارکان پژوهشی و مطالعاتی وابسته به مجلس ملی جمهوری کره است که رسالت آن منحصر به تحقیق، تجزیه و تحلیل امور مربوط به تصویب بودجه و مدیریت وجوه و مالیه دولت است. شرح وظایف این دفتر هم‌تراز دیوان محاسبات در جمهوری اسلامی ایران است. این دفتر جدا از نظارت بر روند مالی دستگاه‌های اجرایی، گزارش‌هایی را نیز در جهت چابک‌سازی و بهبود مستمر فرایندهای بودجه‌ریزی تهیه می‌کند.

ب) کتابخانه مجلس ملی جمهوری کره

«کتابخانه مجلس ملی کره جنوبی»^۱ در شهر سئول مستقر، در سال ۱۹۵۲ میلادی تأسیس و بزرگ‌ترین کتابخانه علوم انسانی و اجتماعی در جمهوری کره است و خدماتی مانند انتشار گزارش‌ها، دیجیتال‌سازی پژوهش‌ها و اسناد پارلمانی، بایگانی اسناد مجلس شورای ملی و خدمات اطلاعاتی مرجع و همکاری‌های بین‌المللی را برعهده دارد. رئیس کتابخانه نیز با موافقت هیئت رئیسه مجلس، توسط رئیس مجلس تعیین یا عزل می‌شود. نشر کتاب، نشریات، مقالات و مطالب چندرسانه‌ای و تهیه بانک منابع در حوزه‌های علوم اجتماعی و علوم انسانی، مهم‌ترین وظایف کتابخانه مجلس ملی جمهوری کره است که از مصادیق آن می‌توان به انتشار «ماهنامه کتابخانه مجلس شورای ملی»^۲ اشاره کرد. انتشار آثاری با عنوان «کتاب‌های واقعیات» و ارائه داده جدید به قانونگذاران در خصوص

جمع‌بندی

اخیر از طریق برگزاری نشست‌های مشترک با سایر مراکز پژوهشی مجالس آسیایی، تجارب خوبی را در حوزه قانونگذاری، نظارت و ارتقای ارزش‌افزوده پژوهش‌های پارلمانی به‌دست آورده، مرکز خدمات پژوهشی مجلس ملی جمهوری کره است. به همین دلیل ترسیم چشم‌انداز توسعه دیپلماسی پارلمانی پژوهشی بین مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با نهاد متناظر خود در جمهوری کره می‌تواند در حوزه‌های مرتبط با بهبود مستمر فرایندها، گردآوری و مستندسازی تجارب مشترک، دیجیتال‌سازی پژوهش‌های قانونگذاری، پارلمان مجازی، سازوکارهای ارتقای مهارت نمایندگان جدیدالورود و برگزاری

پایش ساختار و مأموریت‌های مجلس ملی جمهوری کره نشان می‌دهد که بستر مساعدی برای گسترش همکاری‌های همه‌جانبه بین مجالس قانونگذاری ایران و جمهوری کره وجود دارد که در صورت رفع اختلافات ناشی از انسداد داری‌های ایران در این کشور و تأثیر نپذیرفتن جمهوری کره از سیاست‌های مداخله‌گرانه آمریکا، می‌تواند در تحکیم روابط مجمع مجالس آسیایی، توسعه دیپلماسی پارلمانی اقتصادی و فناورانه و گسترش همکاری بین مرکز پژوهش‌ها و کتابخانه مجلس شورای اسلامی با نهادهای متناظر در جمهوری کره مؤثر باشد. یکی از نهادهای تابعه مجلس ملی جمهوری کره که در سال‌های

1. National Library of Korea.

2 National Assembly Library's Monthly Magazine.

3 National Assembly Budgetary Policy Office.

راهبردی سیاست‌ها و پیشگیری از سیاست‌های موازی شده است و نوعی همسویی و هم‌افزایی راهبردی را بین ظرفیت‌های پارلمانی و اجرایی به وجود آورده است. در این میان در چند سال اخیر تدابیر و تمهیدات خوبی برای طراحی نظام مسائل اساسی جمهوری اسلامی ایران در مرکز پژوهش‌ها انجام شده است و تبیین خلأهای تقنینی و نظارتی مسائل اساسی کشور در افق برنامه‌های میان‌مدت (یک‌ساله) و بلندمدت (چهار ساله) قبل از آغاز فعالیت مجلس جدید، موجب التزام و همسویی منطقی بین فعالیت‌های تقنینی و نظارتی در چشم‌انداز چهار ساله مجلس خواهد شد. در این میان مرکز پژوهش‌های مجلس به دلیل برخورداری از شبکه خبرگان گسترده، ارتباط با اندیشکده‌های حکمرانی استانی و تأسیس مراکز نوینی همچون مرکز افکارسنجی و مرکز نوآوری در ساختار مجلس یازدهم، بهترین مرجع برای طراحی نقشه راه ابرچالش‌ها و نظام مسائل اساسی کشور با رویکرد شناسایی و رفع حفره‌های تقنینی و نظارت است. یکی از دلایل موفقیت مجلس ملی جمهوری کره در خصوص برقراری روابط پایدار با سایر مجالس قانونگذاری دنیا، فعالیت‌های نظام‌مند گروه‌های دوستی پارلمانی در این کشور است. در حالی که با گذشت چندین دهه از شکل‌گیری و فعالیت گروه‌های دوستی پارلمانی در جمهوری اسلامی ایران، هنوز اساسنامه این گروه‌ها به عنوان مرجع ارزیابی کارنامه و عملکرد آنان و همچنین ترسیم چشم‌انداز پیش‌رو، تهیه و منتشر نشده است. توجه به این موضوعات می‌تواند ظرفیت مجلس شورای اسلامی در حوزه دیپلماسی پارلمانی به‌طور چشمگیری ارتقا دهد.

دوره‌های آموزشی مشترک مؤثر باشد. از طرفی مرکز پژوهش‌های مجلس ملی جمهوری کره نزدیک به یک دهه است که نشست رؤسای مراکز پژوهشی مجالس قانونگذاری را برگزار می‌کند و مذاکرات هدفمند دبیر کل مجمع مجالس آسیایی با این کشور برای ایجاد «مجمع مراکز پژوهشی مجالس آسیایی» می‌تواند نقطه عطفی در تقویت منطقه‌گرایی قاره‌ای با محوریت مجالس قانونگذاری داشته باشد. به‌ویژه اینکه دبیرخانه مجمع مجالس آسیایی نیز در سال‌های اخیر تدابیر و تمهیداتی را برای برگزاری نشست‌های مشترک بین مراکز پژوهشی مجالس آسیایی در دستور کار قرار داده است.

مطالعه موردی مجلس ملی جمهوری کره بیانگر افزایش تدریجی نقش زنان نماینده در هرم تصمیم‌گیری پارلمانی است، به‌طوری که در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس این کشور تدابیری برای افزایش نقش زنان در رده‌های مدیریتی پیش‌بینی شده است. در نتیجه یکی از ملزومات کارآمدگرایی گسترش روابط با مجالس آسیایی، پرورش و اتخاذ تدابیر مناسب برای افزایش تعداد زنان نماینده و حضور متناسب، هوشمندانه و مؤثر آنان در ترکیب گروه‌های دوستی و هیئت‌های دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی است. در این میان استفاده هوشمندانه از ظرفیت بانوان نماینده در ترکیب گروه‌های دوستی با مجالسی که حضور زنان در پست‌های مدیریتی آن پررنگ است، می‌تواند ظرفیت‌های جدیدی را برای توسعه دیپلماسی پارلمانی دوجانبه به وجود آورد. یکی از ویژگی‌های مثبت مجلس ملی جمهوری کره، ترسیم و ریل‌گذاری سیاست‌های سالیانه توسط رئیس مجلس است که موجب همسویی

منابع و مآخذ

- [۱] پویان بابایی، روابط جمهوری اسلامی ایران و کره جنوبی: چالش‌ها و فرصت‌ها، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، تهران، ۱۳۹۵.
- [2] <https://web.archive.org/web/20150928145326/http://www.law.go.kr/>. [Online].
- [3] <https://korea.assembly.go.kr:447/int/sup.jsp>. [Online].
- [4] <https://www.korea.net/Government/Constitution-and-Government/Executive-Legislature-Judiciary>. [Online].
- [5] https://korea.assembly.go.kr:447/int/his_01.jsp. [Online].
- [6] https://data.ipu.org/content/republic-korea?chamber_id=13500. [Online].
- [7] [Online].
- [8] https://korea.assembly.go.kr:447/int/org_03.jsp. [Online].
- [9] https://korea.assembly.go.kr:447/int/org_06.jsp. [Online].
- [10] <https://www.nars.go.kr/eng/intro/establishment.do>. [Online].
- [11] <https://www.nars.go.kr/eng/intro/organization.do>. [Online].
- [12] <https://www.nars.go.kr/eng/intro/researchServices.do>. [Online].
- [13] <https://www.nars.go.kr/eng/intro/researchServices.do>. [Online].
- [14] <https://www.nars.go.kr/eng/intro/legislativeActivities.do>. [Online].
- [15] <https://www.nars.go.kr/eng/seminar/intro.do>. [Online].
- [16] <https://www.nars.go.kr/eng/seminar/generalInformation.do>. [Online].
- [17] <https://www.nars.go.kr/eng/intro/legislativeActivities.do>. [Online].
- [18] <https://www.nars.go.kr/eng/intro/researchServices.do>. [Online].

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir